

N:o 2.

Af Herr **A. Adlercreutz**: *Med förslag till förändrad lydelse af 4 och 59 §§ i Kongl. förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 Mars 1862.*

Uti 8 § af Kongl. förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 Mars 1862 stadgas, att en hvar välfrejdad svensk undersåte, som är *medlem* af en kommun *samt* enligt 57 § förbunden att till kommunen erlägga skatt och icke häftar för oguldna kommunalutskylder, skall, under iakttagande af de närmare bestämmelser, som 9 § innehåller, vara berättigad att deltaga i kommunalstämmans öfverläggningar och beslut; och i 9 § bestämmes, bland annat, att för fastighet, som innehafves af landtbo eller arrendator, röstar innehafvaren. Då emellertid enligt 4 § ingen annan är *medlem* af en viss kommun på landet, än den, som der är mantalsskrifven, eller som, utan att vara i kommunen mantalsskrifven, derstädes är för fast egendom eller inkomst af kapital eller arbete *till allmän bevillning uppförd*, kan åtminstone en berättigad tvekan uppstå, huruvida, derest t. ex. en fastighet varder såld sedan taxeringsmyndigheternas åtgöranden för året blifvit afslutade och säljaren dervid uppförts till bevillning för fastigheten, den nye egaren, som möjligen icke eljest tillhör kommunen, må på grund af sin förvärfvade eganderätt till fastigheten få såsom medlem af kommunen anses och dermed äfven berättigas att i dess angelägenheter taga del förr än påföljande år han sjelf blifvit till bevillning för fastigheten uppförd. Att likväl så borde vara förhållandet, lärar knappast kunna bestridas. Den förre egaren, hvars måhända enda band med kommunen blifvit genom försäljningen löst, kan icke vidare anses hafva något särskildt intresse i dess angelägenheter, under det att ett sådant måste antagas hafva i och med köpet för den nye egaren uppstått. Ett oför-

tydbart medgifvande deraf, att den, som vid hvarje tidpunkt är egare af en fastighet inom kommunen eller, om fastigheten är utarrenderad, densamma på arrende innehafver, äfven eger få på sig öfverflyttad den rösträtt, som på bevillningen för fastigheten belöper, synes alltså af behovet påkalladt.

Men härvid föres man in på en annan inom kommunallagens område liggande fråga, nemligen huruvida uti en af kommunalnämnd enligt 59 § upprättad fyrktalslängd, som tillika utgör kommunens röstlängd, får företagas någon ändring under den tid densamma eljest är gällande. Denna fråga har, hvad angår förhållandet i stad, i afseende hvarå dock finnes stadgadt, att röstlängden skall *hvarje gång* innan den tillämpas, vara till granskning framlagd, blifvit uti ett mål, som angick riksdagsmannaval och hvari tillämpning af kommunallag ifrågakom, af pluraliteten i Högsta Domstolen besvarad nekande i så måtto, som uti domskälen den mening uttalats, att icke någon, hvilken icke *inom kommunen* blifvit för bevillning taxerad, vore, ehuru derstädes mantalsskrifven, berättigad att i kommunens röstlängd uppföras. Med denna uppfattning af nu gällande stadganden följer icke blott den olägenhet, som ofvan blifvit antydd rörande rösträtt på grund af egande eller innehafvande af fastighet, utan äfven, hvad synes både obilligt och stridande mot den i 8 § uttalade allmänna principen, att under det första året en medlem af kommunen är der mantalsskrifven, kan icke, ehuru skattskyldig till kommunen, får deltaga i behandlingen af dess angelägenheter förr, än mot allra sista slutet af året, då nya fyrktalslängden hunnit upprättas och komma i tillämpning. Det stöd, som för omförmälda uppfattning skulle kunna ligga deri, att först vid nyssnämnda tid hans skattskyldighet till kommunen, deraf rösträtten beror, blifvit bestämd, synes desto mindre böra vara för saken afgörande, som för det ifrågavarande året de öfriga medlemmarnes skattskyldighet till kommunen är lika obestämd intill samma tid. Det är icke mera antagligt, att hans beskattningsbara inkomster skola understiga det föregående årets, än att sådant skall inträffa för en eller flera af kommunens äldre medlemmar. Större rösträtt torde dock icke i någon händelse böra honom inrymmas, än i förhållande till den bevillning för inkomst af kapital och arbete, som jemlikt Art. II bevillningsstadgan blifvit honom inom det taxeringsdistrikt, hvarifrån han inflyttat, utan att inom den orten idkad rörelse der fortsätta, påförd för det år, då fyrktalslängden upprättades.

Yrkande ändring af författningen i de af mig nu angifna hänseenden, och då bevillningsstadgan icke förutsätter, hvad som i 4 § af kommunallagen antydes såsom möjligt, att någon varder inom kom-

mun, der han icke är mantalsskrifven, påförd bevillning för kapital, tager jag mig friheten framlägga följande förslag till förändrad lydelse af 4 och 59 §§ i Kongl. förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 Mars 1862:

4 §. Medlem af en kommun på landet är en hvar, som der är mantalsskrifven, äfvensom hvar och en, hvilken, utan att vara i kommunen mantalsskrifven, derstädes eger fast egendom eller är för sådan egendom eller för inkomst af arbete till allmän bevillning uppförd.

59 §. Kommunalnämnden skall — — — — — närmare utvisar.

Denna längd, som — — — — — utöfva rösträtt. Uti längden ege medlem af kommunen, som först under det år längden upprättades i kommunen mantalsskrifvits, att från näst ingående års början varda till rösträtt uppförd i enlighet med den bevillning för inkomst af kapital eller arbete, som, jemlikt Art. II bevillningsstadgan, blifvit honom i det taxeringsdistrikt, hvarifrån han inflyttat, för sistförflutna året påförd, så framt han ej inom nämnda ort idkad rörelse der fortsätter. Ombyter fastighet, som är till allmän bevillning för sig taxerad, och ej på arrende upplåten, egare, vare, sedan lagfart å fånget meddelats eller fastigheten blifvit tillträdd, nye egaren berättigad att för den å fastigheten belöpande bevillning i förre egarens ställe varda till rösträtt å längden uppförd. Varder arrenderätt till sådan fastighet på annan öfverlåten, ege ock, sedan tillträdet skett, arrendatorn att på enahanda sätt i egarens eller förre arrendatorns ställe å längden uppföras.

Ifrågavarande längd upprättas i två exemplar, hvaraf det ena skall finnas i sockenstugan anslaget och det andra hos kommunalnämnden förvaras.

Stockholm den 21 Januari 1879.

Åxel Adlercreutz.